

LIYANA

HEARTLAND
FILM FESTIVAL
GRAND PRIZE

WINNER
LA Film
Festival
Best Documentary

MoMA
DOC FORTNIGHT
2018
Official Selection

WINNER
Durban International
Film Festival
Artistic Bravery

BFI LONDON
FILM FESTIVAL
OFFICIAL SELECTION 2017

„MAJSTROVSKÉ.“
„STVÁRNENIE SVEDECTVA
O SILE PRÍBEHU.“

- Cinema

- UK Film Review

„PREKRÁSNE.“
„DOKUMENT, AKÝ STE
EŠTE NEVIDELI.“

- Entertainment Weekly

- Fénia

„POETICKÝ.“
„TAK ŽIVÝ, ÚCHVATNÝ
A DOJÍMAVÝ.“

- The Hollywood Reporter

INTABA CREATIVE a A.I.K. FILM INOVAČNÉ „LIYANA“ FILM AARONA KOPPA A AMANDY KOPP PRODUKOVANÉ V SPOLUPRÁCI SO SHINE GLOBAL
DIELECKA AMANDA SHOPEL, COCKER PÍSOVNÁ HEDDA PHILIP MILLER KAMERA AARON KOPP PRÍBEH LYIANY VYTVORILI SEBUISSO, ZWELL, PHUMLANI, NOMCEBO, MKHULEKO
V SPOLUPRÁCI S GCNTOU MULOPE STRA AARON KOPP, DAVIS COOMBE KOPRODUCENTI BRIDGET PICKERING VÝROBNÍ KOPRODUCENTI ADIGAIL E. DISNEY, GINI REICKER, JOHN CAULKINS
VÝROBNÍ PRODUKENTI THANDIE NEWTON, SUSAN MACLAURY, ALBIE HECHT, LISA SCHEJOLA AKIN
PRODUKENTI AMANDA KOPP, AARON KOPP, SAKHINI DLAMINI, DANIEL JUNGE, DAVIS COOMBE REŽIA AARON KOPP A AMANDA KOPP

LIYANA

Premiéra v SR: 24. október 2019

Krajina pôvodu: Svazijsko, USA, Katar

Rok výroby: 2017

Odporúčaná prístupnosť: MP 12

Formát: DCP, MP4

Jaz. verzia: anglicky, svahilsky so slovenskými titulkami

Minutáž: 77 min.

Žáner: dokumentárno – animovaný film

Réžia: Aaron Kopp, Amanda Kopp | **Kamera:** Aaron Kopp | **Hudba:** Clap! Clap! | **Strih:** Davis Coombe, Aaron Kopp

Päť detí zo sirotinca vytvára príbeh afrického dievčatka, ktorý odráža ich vlastný život a neľahký osud.

KRÁTKA SYNOPSA:

Svazijské dievča sa vydáva na nebezpečnú cestu, aby zachránila jej dvoch mladších bratov. Animovaný africký film sa rodí cez predstavy piatich detí zo sirotinca. Pod dohľadom lektorky spolupracujú, aby vytvorili príbeh o vytrvalosti, ktorý je tvorený ich najhoršími spomienkami a najkrajšími snami. Animovaný život ich fiktívnej postavy sa prelína s poetikou a observačným dokumentom a film je tak oslavou kolektívneho vytvárania príbehu.

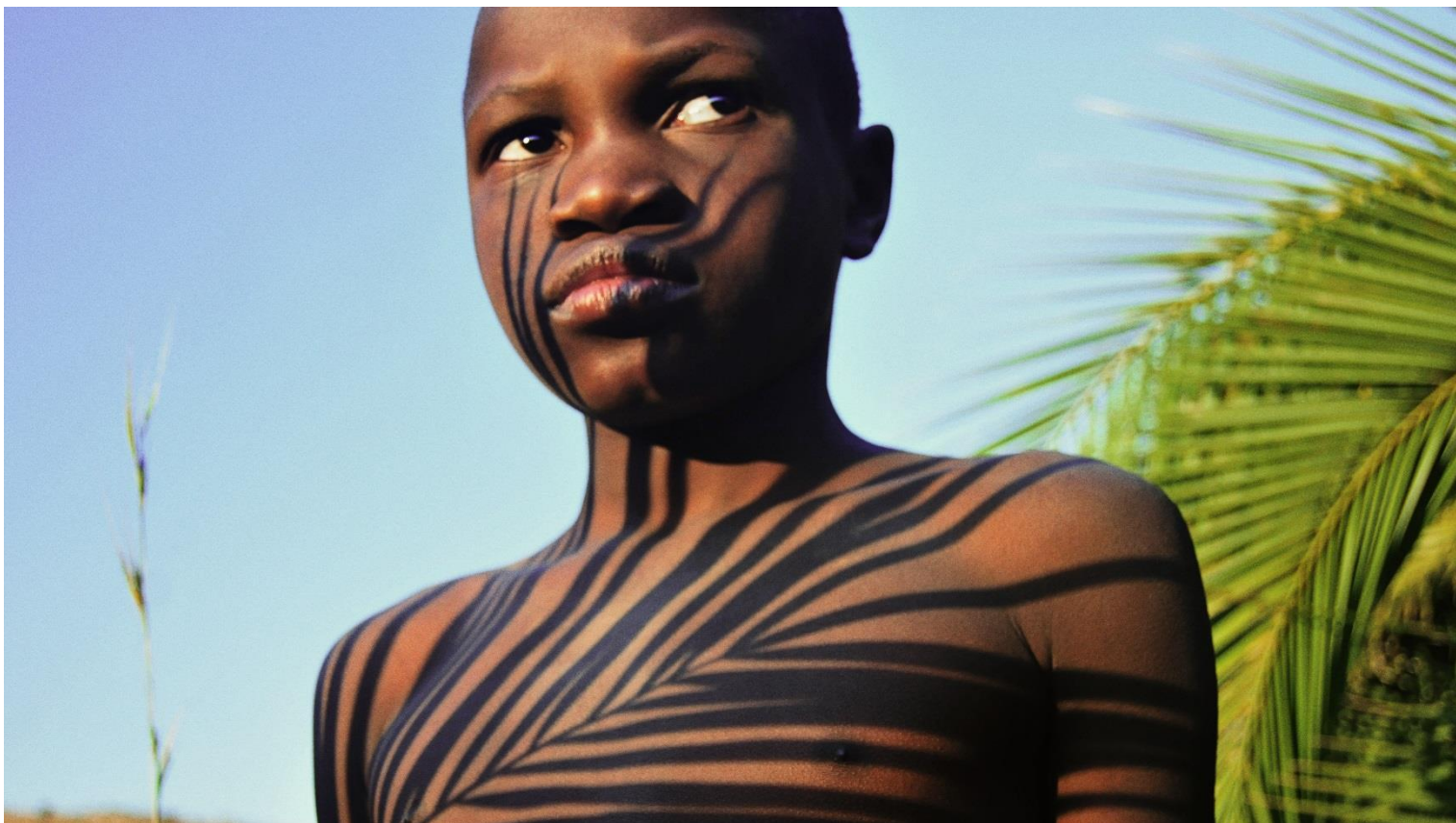
DLHÁ SYNOPSA:

Liyana je príbeh, ktorý sa zrodil cez predstavu 5 osirotených detí zo Svazijska. Film sleduje: Zweli, Sibusisa, Phulmani, Mkhuleka a Nomceba ako spolupracujú pri tvorení života Liyany, vymyslenej postavy, na ktorej reflektujú svoje vlastné zážitky. Svet, ktorý vytvárajú, sa vďaka animácii prebúdzka k životu. Hybridný typ filmu tak balansuje medzi dokumentom a animovaným filmom.

Pod vedením uznávanej juhoafrickej rozprávačky, Gciny Mhlophe, sa najtemnejšie spomienky a najkrajšie sny detí stávajú pohonom pre ich rozprávku. Po idylickom detstve sa Liyanin svet otriasa v základoch, keď je jej otec nakazený HIV a obaja jej rodičia zomierajú. Inšpirované udalosťami z vlastného života, deti sa rozhodnú do príbehu zaradiť aj násilný prepád v Liyaninom dome. Po tejto hroznej noci sa Liyana a jej „parťák“ – rodinný býk, vydávajú na nebezpečnú, krásnu a miestami aj vtipnú cestu do divočiny. Hlad, divoké zvieratá a zradný terén stoja medzi Liyanou a jej nejasným osudom.

Počas toho, ako sa mladí rozprávači posúvajú v Liyaninom príbehu, my sa pravidelne vraciame k dokumentárnym scénam zo skutočného života týchto detí – nočné rituály, pasenie dobytky či návšteva kliniky a testovanie na HIV. Nimi vytváraný príbeh sa odráža aj v ich vlastnom živote, napríklad keď spoločne hľadajú tajomnú rieku.

Tieto prelínajúce sa, naratívne prvky vykresľujú spojenie medzi Liyanou a deťmi. Ako sa skutočný a vymyslený svet začínajú prepájať, deti sa musia rozhodnúť, aký príbeh to bude – v ich vlastnom živote a v rozprávke.

VYJADRENIE REŽISÉROV

AARON KOPP

Vyrástol som v Svazijsku a vždy ho budem považovať za svoj domov. Do istej miery je tento film lúbostrným listom na moje detstvo v tomto krásnom africkom kráľovstve. Mali sme to šťastie, že sme deti z filmu poznali mnoho rokov. Zveli bol ten, ktorý nás inšpiroval k forme filmu. Stretli sme sa, keď mal 5 rokov a už bol rozprávačom. Zbožňoval používať slová nápaditým spôsobom.

Počas nášho výskumu pre film sme rozprávali s deťmi o živote predtým, ako prišli do sirotinca a rýchlo sme zistili, že nechať ich pred kamerou vyrozprávať tieto zážitky je cesta, akou chceme ísť. Filmy o Afrike, ktoré hovoria o utrpení a vyvolávajú u divákov ľútosť či vinu, už boli natočené. Naproti tomu, Liyana, necháva mladým rozprávačom priestor – dáva im možnosť ovládnuť tento príbeh. Veríme, že zdôraznením tejto jedinečnej perspektívy jednej z najmarginazovanejšej a najzraniteľnejšej skupiny obyvateľstva, môžeme čeliť stereotypom a zmeniť presvedčenie ľudí.

V rámci predpríprav som veľa čítal o kreatívnych terapiách umením a aj o tradičných svazijských príbehoch. Veľmi skoro mi bolo jasné, že fiktívna postava, ktorú vytvoria deti sami, by mohla slúžiť ako jedinečné okno do ich spomienok a emócií, pričom by si ale stále chránili svoje súkromie. Hneď, ako sme sa zhodli na tomto formáte, sme kontaktovali juhoafrickú rozprávačku Gcinu Mhlophe. Prvý raz som ju videl na pódiu ako tínedžer a pamätám si, ako som bol jej vystúpením fascinovaný. Vedeli sme, že bude perfektným sprievodcom tohto detského kreatívneho procesu.

Dúfame, že pri Liyane bude publikum tak unesené detskou predstavivosťou ako my. Proces nakrúcania bol vzrušujúci, pretože každý deň prišli deti so zvláštnymi a nádhernými nápadmi, ktoré posúvali príbeh dopredu. Vždy, keď sme hovorili so Sibusiso, sme museli ukončiť rozhovor, pretože v kamere skončila batéria, nie preto, že by už nemala čo povedať.

AMANDA KOPP

Túto talentovanú skupinu detí som stretla v Svazijsku v roku 2003. Odvtedy sú mojou umeleckou inšpiráciou. Preskúmala som ich predstavy a sny. Počas tohto obdobia sme zároveň začali náš výskum pre snímku, z ktorej sa zrodila LIYANA. Prvým nápadom pre prezentáciu detských nápadov bolo jednoducho zaujímať ich kresby. Namiesto toho sme sa ale nakoniec rozhodli vytvoriť tento fascinujúci animovaný svet, ktorý by zodpovedal ich predstavám. Vedeli sme, že potrebujeme niekoho, kto by dokonale vystihol Liyanu so všetkým, čo k nej patrí. Po dlhom a náročnom hľadaní sme sa zoznámili s nigérijským ilustrátorom a animátorom Shofelom Cokerom. Nebol to len neobyčajný talent, ale tiež jeho srdce a vášeň, ktoré z neho robili dokonalého partnera pre film. Viac ako dva roky pracoval Shof a malá skupina umelcov hodiny a hodiny, aby vdýchli život detskému príbehu.

Tiež bolo čťou spolupracovať s vynikajúcim juhoafrickým skladateľom Philipom Millerom. Okamžite pochopil našu víziu skombinovať západnú a tradičnú svazijskú hudbu.

Bolo pre nás dôležité, aby sme pristúpili k príbehu ako umelci a neboli limitovaný žánrom. Toto nám umožnilo nechať sa príbehom voľne unášať. Dokumentárne scény sú často poetické a niekedy sa vnárajú do fantázie. A hoci sa fiktívne aj skutočné zážitky odohrávajú na pozadí udalostí poznačenými HIV/AIDS, nebol to cieľ náš a ani cieľ detí. Film je vo svojej podstate oslavou transformačnej sily rozprávania príbehov.

